

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ละครโทรทัศน์ได้รับความนิยมมากกว่าสื่อมวลชนอื่นๆ ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์เปรียบเสมือนวิทยุ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์รวมกัน ผู้ชมได้เห็นทั้งภาพได้ยินทั้งเสียง โดยเฉพาะภาคบันเทิงไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ ผู้ชมจะติดตามชมอยู่ตลอดเวลา เพราะเป็นการหาความบันเทิงที่มีความสุขอยู่ภายในเคสสถาน ไม่ต้องไปเบียดกับประชาชนไปซื้อบัตรเข้าชมในโรงภาพยนตร์ หรือโรงละคร หลีกเลียงสิ่งกวนใจต่างๆ ได้ ปลอดภัย มีโอกาสหาความบันเทิงได้พร้อมๆ กันในครอบครัว

การแสดง ละครโทรทัศน์มีลักษณะการแสดงแตกต่างจากละครวิทยุมาก เพราะละครโทรทัศน์คล้ายละครเวที แต่แสดงยากกว่าละครเวที ซึ่งผู้ชมดูภาพบนเวทีเพียงด้านเดียว แต่โทรทัศน์ขณะแสดงผู้แสดงต้องระวังตัวทุกอริยาบถ เพราะไม่ทราบว่ามีกล้องจะจับภาพ เช่น ผู้แสดงเป็นตัวประกอบต่างๆ ทั้งที่เป็นตัวประกอบสำคัญและดั่งเสริมลักษณะเรื่อง อันได้แก่ พวกที่แสดงเป็นประชาชน ทหาร ตำรวจ พวkJโจร ถ้าไม่ระมัดระวังตัวมัวยืนคุยหรือเล่นกันอยู่ กล้องอาจจะจับภาพออกมาให้ผู้ชมที่บ้านเห็นบ้าง แต่ถ้าเป็นละครเวที ผู้ชมอาจมองไม่เห็นตัวประกอบที่ยืนคุยอยู่บนเวที ละครโทรทัศน์ผู้แสดงต้องใช้รูปร่างลักษณะท่าทางประกอบการแสดง ถ้าเป็นละครรำ ผู้แสดงต้องมีความสามารถใช้ลีลาท่าทางได้อย่างถูกต้อง จึงจะแสดงละครรำทางโทรทัศน์ได้

บทละครโทรทัศน์มีความละเอียดทุกขั้นตอน เพราะบทโทรทัศน์เป็นตัวกำหนดมุกกล้อง กำหนดฉาก การแต่งกายของผู้แสดง ดนตรี เสียงประกอบ บางเรื่องต้องมีภาพประกอบซ้อนขึ้นมา เพื่อให้ละครดูสมจริง บทละครรำของไทยที่มีอยู่แล้ว ถ้านำมาแสดงละครโทรทัศน์ ต้องนำบทละครเรื่องนั้นมาทำเป็นบทโทรทัศน์ใหม่จึงแสดงได้ เพราะจะต้องกำหนดมุกของกล้องจับภาพให้ถูกต้อง เพื่อให้ผู้ชมที่บ้านเข้าใจเรื่อง เมื่อเริ่มแสดง บทละครจะต้องเขียนไว้ว่าจับภาพอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเฉพาะละครรำ กล้องจะต้องจับภาพผู้รำทั้งตัว นับตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าเพราะศิลปะรำราชของไทยกิริยาการเอียงกรายต่างๆ เช่น การยกเท้า กระทบเท้า มือตั้งวงบน วงล่าง

ตัวละคร ผู้กำกับจะต้องเลือกผู้แสดงให้เหมาะสมตามลักษณะของท้องเรื่อง จำนวนของผู้แสดงจะต้องกำหนดตามเรื่องที่นำมาแสดงเหมือนละครเวที คือ ตัวพระเอก นางเอก ตัวสำคัญ ตัวประกอบ เพราะภาพที่แพร่ออกไปต้องดูสมจริง ตามลักษณะเรื่อง ถ้ามีการยกทัพรบกัน ต้องมีผู้แสดงจำนวนมากเพื่อให้ดูสมเป็นกองทัพจริงๆ

การแสดงละครโทรทัศน์ ผู้กำกับมีความสำคัญ คือ ต้องเข้าใจว่าตัวแสดงแสดงสีหน้าท่าทางอย่างไร และจะต้องเคลื่อนตัวไปในทิศทางใดของมุมห้อง ตัวละครต้องมีความสามารถเป็นพิเศษในการใส่อารมณ์ มีศิลปะในการแสดงอย่างยอดเยี่ยม ทั้งนี้เพราะผู้ชมละครใกล้ชิดกับตัวละครมากสามารถมองข้อบกพร่องของการแสดงได้ทุกขณะ การแต่งกาย แต่งตามบัญญัติของละครแต่ละประเภท เช่นละครใน ตัวละครแต่งยืนเครื่อง ละครพันทางแต่งตั้งตามลักษณะเชื้อชาติ เป็นต้น

ซึ่งข้อดีของละคร มีดังนี้

1. มีทั้งแสง สี เสียง และภาพเคลื่อนไหวประกอบดนตรี ทำให้ประทับใจและจดจำ
2. สามารถเร่งเร้าความสนใจของผู้ชมได้ตลอดเวลาที่ภาพยนตร์ฉายอยู่
3. สามารถสอดแทรกความคิดเห็น และเป็นสื่อในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติพฤติกรรมได้ง่าย
4. สามารถเสนอภาพในอดีตที่เราไม่สามารถย้อนกลับไปชมได้อีก
5. ใช้เทคนิคสร้างเหตุการณ์ประกอบฉากการถ่ายทำได้อย่างสมจริงสมจังที่สุด

ข้อเสียของละคร

1.ปรากฏการณ์กระจกเงา คือ การเรียนรู้ของสมองจะจำลองภาพขึ้นมา เพื่อการจดจำที่แม่นยำขึ้น แต่ในขณะเดียวกันหากภาพที่สร้างขึ้นมานั้น สมจริงและถูกปลูกฝังบ่อย ๆ ก็จะแยกแยะออกจากโลกแห่งความเป็นจริงได้ยาก โดยเฉพาะในเด็ก

2.ปรากฏการณ์จิตวิทยาหมู่ คือ เมื่อใดที่มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยมีผู้นำหรือผู้ชักนำกลุ่ม จะทำให้คนในกลุ่มมีพฤติกรรมเลียนแบบผู้นำ โดยผู้นำจะมีอำนาจชักจูงในบุคคลในกลุ่มปฏิบัติตาม ดังนั้น ในการดูละครหรือโฆษณาจำเป็นต้องมีภาพที่ได้ออกมาบ้าง เพื่อเป็นการนำกระแสสังคม เพราะข้อดีของจิตวิทยาหมู่ คือ ถ้ามีผู้นำที่ดีก็จะสร้างให้เป็นพลังช่วยเหลือสังคมที่สำคัญได้

3.สนใจแต่วัตถุภายนอก บางครอบครัวตอบสนองความต้องการของลูก ด้วยการหาวัตถุมาให้ และบางครอบครัวก็ส่งลูกไปเรียนพิเศษ จนมีเวลาอยู่ที่บ้านน้อยมาก ในกรณีนี้ จะส่งผลให้เด็กมีไอคิวสูง แต่มีอีคิวต่ำ ก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง และพวกเขาจะมองเงินทองเป็นสิ่งที่งไรค่า ไรความหมาย เพราะเขาได้สิ่งต่าง ๆ ที่เขาอยากได้มาโดยง่าย

ซึ่งบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยผู้กำกับ (Assistsnt Director) นั้นก็คือดูแลทุกอย่างที่ผู้กำกับต้องการ ทั้งเรื่องการแสดง เรื่องนักแสดง การต่อบท ความต่อเนื่องของการถ่ายทำและทุกอย่างที่จะทำให้การถ่ายทำสำเร็จลุล่วง

จากการที่ผู้จัดทำได้ไปสหกิจศึกษานั้นก็ได้มีส่วนร่วมในการผลิตละครเรื่องเสน่ห์หมายา เพื่อออกอากาศทางช่อง 7 เพื่อตอบสนองความต้องการและสะท้อนชีวิตจริงในสังคม

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของตำแหน่งผู้ช่วยผู้กำกับการผลิตละครเรื่องเสน่ห์หมายา

1.2.2 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการทำงาน of ตำแหน่งผู้ช่วยผู้กำกับการผลิตละครเรื่องเสน่ห์หมายา

1.3 ขอบเขตรายงาน

ขอบเขตของรายงานที่ผู้จัดทำได้ศึกษาการผลิตละครเรื่องเสน่ห์หมายาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มคน และได้มีการสะท้อนชีวิตและแง่คิดมาจากชีวิตจริงของคนในสังคม ซึ่งผู้จัดทำนั้นมีความสนใจและได้ศึกษาหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้กำกับการผลิตละครในครั้งนี้ โดยมีผู้นิเทศงานคือนายเข้าฟ้า กาวิโล จากบริษัท 914 Entertainment นั้นคอยดูแลและควบคุมอยู่ด้วย โดยหน้าที่ของผู้ช่วยผู้กำกับนั้นจะเป็นผู้ดูแลและดำเนินงานหน้าเซตถ่ายทำเพื่อให้การถ่ายทำเป็นไปอย่างดีที่สุด คอยดูแลนักแสดง เตรียมความพร้อมทั้งก่อนถ่ายและขณะถ่ายทำ และต้องคอยช่วยพัฒนาและปรับบทอยู่ตลอดเวลาเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขณะที่กำลังถ่ายทำจริง

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.4.1 ได้ทราบเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของตำแหน่งผู้ช่วยผู้กำกับการผลิตละครเรื่องเสน่ห์หมายา

1.4.2 ได้ทราบเกี่ยวกับเทคนิคการทำงาน of ตำแหน่งผู้ช่วยผู้กำกับการผลิตละครเรื่องเสน่ห์หมายา

1.5 นิยามศัพท์

1.บทบาทหน้าที่ (Role) หมายถึง พฤติกรรมและหน้าที่ความรับผิดชอบ (function) เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใด ก็ควรแสดงพฤติกรรมให้ตรง และเหมาะสมกับหน้าที่ ความรับผิดชอบนั้น

2.ละคร (Drama) หมายถึง ละครเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีมนุษย์ใช้ในการสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้เรื่องราวความเป็นไปต่างๆของประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม โดยธรรมชาติเอื้ออำนวยให้มนุษย์ใช้ร่างกายประกอบการเล่าเรื่อง เช่นต่อผู้ผจญภัย การดำเนินชีวิตของคนในสังคมสามารถถ่ายทอดการเล่าเรื่องนั้นๆ ผ่านการแสดงได้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน ละครได้รับการพัฒนาต่อมาโดยการที่มนุษย์เลือกสรรและสร้างสรรค์รูปแบบการถ่ายทอดจินตนาการต่างๆ ผ่านทางกระบวนการสื่อสาร โดยสื่อให้มีความหมายเฉพาะ ทำให้เกิดการเข้าใจกันได้ในกลุ่มชนนั้นๆ และยังเป็นรูปแบบของความบันเทิงที่สะท้อนความ โลก โคน ความสนุกสนาน ความประณีตของศิลปะ และวัฒนธรรม ค่านิยมที่ดึงมาดังกล่าวสมควรสืบทอดเป็นสมบัติอยู่วิถีชีวิตของประชาชนทั่วไป อีกด้วย

3. ผู้ช่วยผู้กำกับ (Assistsnt Director) หมายถึง ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดงจะมีหน้าที่จัดการ และดูแลความเรียบร้อยทั่วไปของฉากที่กำลังจะถ่ายทำ นอกจากนั้น ผู้ช่วยผู้กำกับยังมีหน้าที่คอยช่วยเหลือหรือทำในสิ่งที่ผู้กำกับสั่ง และต้องทำงานสัมพันธ์กับผู้จัดการกองถ่ายด้วย ผู้ช่วยผู้กำกับจะต้องรู้แผนทำงานถ่ายทำประจำวันอย่างละเอียดและตรวจตราว่าทุกอย่างเป็นไปตามแผน ฉากที่จะเข้าฉากจะต้องพร้อม ผู้ช่วยผู้กำกับจะต้องรู้ว่าตัวแสดงคนใดจะเข้าฉากเมื่อไหร่ ตัวแสดงคนไหนไปพักผ่อนได้ ผู้ช่วยผู้กำกับจะต้องคอยเตือนว่าฉากต่อไปจะเป็นฉากอะไรและตัวแสดงใดจะต้องเข้ากล้อง พร้อมทั้งบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเสื้อผ้า และทรงผมที่ใช้ในฉากนั้นๆด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ตัวแสดงเหล่านั้นเตรียมตัวให้พร้อมในด้านการแสดงและทั่วๆ ไปนอกจากนั้น ผู้ช่วยผู้กำกับจะเริ่มงานสองถึงสี่สัปดาห์ก่อนที่จะเปิดกล้อง ก่อนอื่นก็ต้องศึกษาบทภาพยนตร์ โดยเน้นที่ตัวแสดงประกอบที่ไม่มีผลสำคัญมาก หรือตัวประกอบที่เดินผ่านฉากเฉยๆ โดยไม่มีบทพูดเลย ตัวแสดงพวกนี้อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของผู้ช่วยผู้กำกับต่อจากนั้น เขาจะต้องทำความเข้าใจกับฉากและสถานที่ถ่ายทำทั้งหมด ผู้ช่วยผู้กำกับจะเป็นผู้ติดต่อหาตัวประกอบฉากจากหน่วยงานที่เรียกว่าเซ็นทรัลคาสติ้ง (Central Casting) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่มีตัวประกอบอยู่ในสังกัดมากมาย และโรงถ่ายทุกโรงสามารถจะว่าจ้างไปเข้าฉากได้ ในบ้านเรา ก็มีโรงเรียนสอนศิลปะการแสดง ซึ่งในปัจจุบันทำหน้าที่คล้ายเซ็นทรัล คาสติ้ง คือมีตัวประกอบทุกประเภทให้กองถ่ายภาพยนตร์และโทรทัศน์ว่าจ้าง

ในฉากใหญ่ๆที่มีตัวละครหลายตัว ผู้ช่วยผู้กำกับจะเป็นคนคอยช่วยบอกว่าตัวประกอบแต่ละตัวต้องทำอะไร ถ้าฉากที่ถ่ายทำมีตัวประกอบมากๆ ผู้ช่วยผู้กำกับจะต้องมีคนช่วยคอยช่วยกำกับตัวประกอบนี้ด้วย เช่นในฉากห้างสรรพสินค้า มีตัวแสดงตัวประกอบฉากมากมาย ผู้ช่วยผู้กำกับก็จะบอกว่าคนนั้นต้องทำอะไรลองลิปสติก คนขายต้องคอยแนะนำ อีกคนเดินไปทางซ้าย อีกคนเดินไปทางขวาของเด็ก อีกห้าคนยืนมุงดูของลดราคา เช่นนี้เป็นต้น ในกรณีที่เป็ฉากภายนอก ผู้ช่วยผู้กำกับก็ต้องควบคุมตัวประกอบและรถให้เคลื่อนไหวไปตามความเหมาะสมของบทภาพยนตร์ ยิ่งฉากใหญ่มากและมีผู้ประกอบฉากมากงานของผู้ช่วยผู้กำกับก็ยิ่งหนักและต้องการผู้ช่วยมากขึ้น